

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ મધ્યે ગુજરાત ઉચ્ચ અદાલતમાં

વિશેષ દીવાની અરજી નં. ૭૪૪૧/૨૦૨૧

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર અર્થે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી સોનિયા ગોકાણી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી રાજેન્દ્ર એમ. સરીન

=====

૧	શું લોકલ અખબારના રિપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવા માટે મંજૂરી આપી શકાય?	
૨	રિપોર્ટરને સંદર્ભિત કરવો કે નહીં?	
૩	શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ આદેશના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સામેલ છે?	

=====

મહેશભાઈ શાંતિલાલ પટેલ

વિરુદ્ધ

મુખ્ય આવકવેરા આયુક્ત, મધ્ય, અમદાવાદ

=====

ઉપસ્થિતી:

અરજદાર નં.૧ તરફે શ્રી બંદિશ સોપારકર અને શ્રીમતી સ્વાતિ સોપારકર
(૮૭૦)

સામાવાળા(ઓ) નં.૧, ૨ તરફે વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એમ.આર. ભટ્ટ સાથે
શ્રીમતી મોના એમ. ભટ્ટ (૧૭૪)

=====

ન્યાયપીઠ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી સોનિયા ગોકાણી
અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી રાજેન્દ્ર એમ. સરીન

તારીખ: ૨૩/૦૮/૨૦૨૧

સીએવી ચુકાદો

(ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી સોનિયા ગોકાણી દ્વારા)

૧ ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળની આ અરજીમાં અરજદાર દ્વારા ડાયરેક્ટ ટેક્સ વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટ, ૨૦૨૦ (ટૂંકમાં "વીએસવી એક્ટ") અને ડાયરેક્ટ ટેક્સ વિવાદ સે વિશ્વાસ રૂલ્સ, ૨૦૨૦ (ટૂંકમાં "વીએસવી રૂલ્સ") હેઠળ ૩૦/૦૪/૨૦૨૧ પર સામાવાળા નંબર ૧ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા ઘોષણા ફોર્મ નંબર ૧ અને ૨ ને નકારી કાઢવા સામે પડકારવામાં આવ્યો છે, જે કાયદાની વિરુદ્ધ છે અને અરજદારના મૂળભૂત અધિકારોનું ઉલ્લંઘન કરે છે.

૨ ટુંક સ્વરૂપમાં હકીકતો નીચે મુજબ છે:

૨.૧ આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૧૩૨ હેઠળ તપાસની કાર્યવાહી સપ્ટેમ્બર અને ઓક્ટોબર, ૧૯૯૩ના મહિનામાં કરદાતાઓના રહેણાંક અને કાર્યાલય પરિસરમાં હાથ ધરવામાં આવી હતી. જેના પગલે આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૧૩૨ (૫) હેઠળ આદેશો પસાર કરવામાં આવ્યા હતા અને ૦૩.૧૦.૧૯૯૫ પર અગાઉના વર્ષોનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે કાયદાની કલમ ૧૪૮ હેઠળ નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી.

૨.૨ કલમ ૨૪૫સી (૧) હેઠળ સેટલમેન્ટ કમિશનર સમક્ષ અરજી કરવામાં આવી હતી, જેણે શરૂઆતમાં અરજદારની અરજીને મંજૂરી આપી હતી પરંતુ

બાદમાં કલમ ૨૪૫ડી (૪) હેઠળ વધારાના કરની ચુકવણી ન કરવા માટેની અરજીને ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

૨.૩ તેને વિશેષ દીવાની અરજી નંબર ૪૯૩૯/૨૦૧૫માં આ અદાલત સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો હતો અને કોર્ટે ઉપરોક્ત અરજીને મંજૂરી આપી હતી અને સેટલમેન્ટ કમિશનરને ઉપરોક્ત આધારો પર આ અરજીને નકારી કાઢવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો.સમાધાન કમિશનર સમક્ષની કાર્યવાહી ૧૧.૦૭.૨૦૧૭ પર બરતરફ કરવામાં આવી હતી અને આકારણી અધિકારીએ અધિકારક્ષેત્ર ધારણ કર્યું હતું.મૂલ્યાંકન અધિકારીએ ૦૯.૦૭.૨૦૧૮ પર મૂલ્યાંકન વર્ષ ૧૯૯૧-૯૨ થી ૧૯૯૪-૯૫ માટેના મૂલ્યાંકન આદેશો પસાર કર્યા.

૩ ઉપરોક્ત આદેશને પડકારતા, અરજદારે આવકવેરાના કમિશનર (અપીલ્સ) (ટૂંકમાં "સીઆઈટી (અપીલ્સ)") સમક્ષ અપીલને પ્રાધાન્ય આપ્યું હતું, જેને આંશિક રીતે ૦૯.૧૦.૨૦૧૯ પર મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

૪ આદેશની એક નકલ ૧૮.૧૦.૨૦૧૯ પર પ્રાપ્ત થઈ હતી અને તેથી, અપીલને આવકવેરાની અપીલ ટ્રિબ્યુનલ (ટૂંકમાં "આઈટીએટી") સમક્ષ

રજૂ કરવાની હતી. આઈટીએટી સમક્ષ અપીલ ૬૦ દિવસની અંદર ૧૮.૧૨.૨૦૧૯ દ્વારા દાખલ કરવી જરૂરી હતી.અરજદારને હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યો હોવાથી અપીલ કરવામાં વિલંબ થયો હતો.

- ૫ કોવિડ-૧૯ વાયરસને કારણે રોગચાળાએ અપીલ દાખલ કરવામાં વધુ વિલંબ કર્યો હતો, કારણ કે અરજદારના જણાવ્યા અનુસાર, મોટાભાગની અદાલતો અને ટ્રિબ્યુનલો માત્ર તાકીદની બાબતો માટે જ કામ કરતી હતી.સર્વોચ્ચ અદાલતે ૨૦૨૦ની સુઓ મોટો રિટ પિટિશન (સિવિલ) નંબર ૩માં ૨૩.૦૩.૨૦૨૦ ના આદેશ અને ૩૦.૦૩.૨૦૨૦ ના આઈટીએ-ઓફિસના આદેશ દ્વારા અપીલ દાખલ કરવા માટેનો સમય લંબાવ્યો હતો.૨૫.૦૩.૨૦૨૦ થી સંપૂર્ણ લોકડાઉન હતું અને તમામ કચેરીઓ માત્ર તાત્કાલિક બોર્ડ માટે કાર્યરત રહી હતી અને "કરવેરા અને અન્ય કાયદાઓ (ચોક્કસ જોગવાઈઓમાં છૂટછાટ) વટહુકમ, ૨૦૨૦" તરીકે ઓળખાતા ૩૧.૦૩.૨૦૨૦ ના વટહુકમમાં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે કોઈપણ કાર્યવાહી અથવા પાલન, જે ૨૦.૦૩.૨૦૨૦ થી ૨૯.૦૬.૨૦૨૦ ની વચ્ચે આવતી હતી તે ૩૦.૦૬.૨૦૨૦ અથવા અન્ય કોઈપણ તારીખ સુધી લંબાવવામાં આવશે જે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સૂચના દ્વારા વધુ લંબાવી શકાય.

૬ આવકવેરાના કાયદા હેઠળ ચોક્કસ પાલન માટે સમયમર્યાદા વધારવા માટે સરકાર દ્વારા ૨૪.૦૩.૨૦૨૦ તારીખની સૂચના બહાર પાડવામાં આવી હતી.

૬.૧ ત્યારબાદ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ૨૯.૦૬.૨૦૨૦ તારીખનું જાહેરનામું પણ બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું અને આકારણી વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦૨૦ માટે આવકનું વળતર દાખલ કરવાનો સમય પણ લંબાવવામાં આવ્યો હતો. "કરવેરા અને અન્ય કાયદાઓ/અમુક જોગવાઈઓમાં છૂટછાટ) બિલ, ૨૦૨૦" નામનું બિલ સંસદમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું, જેને ૨૯.૦૯.૨૦૨૦ પર ભારતના રાષ્ટ્રપતિની મંજૂરી મળી હતી અને તે કાયદો બની ગયો હતો. આથી, ૩૦.૦૯.૨૦૨૦ પર જાહેરનામું બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું અને આકારણી વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦૨૦ માટે વળતર દાખલ કરવાની સમયમર્યાદા તમામ નિયત તારીખો માટે સામાન્ય નિયમ તરીકે લંબાવવામાં આવી હતી, જે ૨૦.૦૩.૨૦૨૦ થી ૩૦.૦૩.૨૦૨૦ ના સમયગાળા હેઠળ આવતી હતી.

૭ અરજદાર લાંબા સમયથી પાર્કિન્સન રોગથી પીડાતો હોવાનું માનવામાં આવે છે અને ઓગસ્ટ, ૨૦૧૯ થી કિડની અને પેટની સમસ્યાઓને કારણે સારવાર અને હોસ્પિટલમાં દાખલ થયો છે. તેમને ફરીથી હોસ્પિટલમાં દાખલ

કરવામાં આવ્યા હતા અને માર્ચ, ૨૦૨૦ સુધી બેડ રેસ્ટ પર રાખવામાં આવ્યા હતા અને બાદમાં રોગચાળાને કારણે, તેમને તબીબી રીતે સલાહ આપવામાં આવી હતી કે તેઓ વિવિધ સહ-બીમારીઓ ધરાવતા વરિષ્ઠ નાગરિક તરીકે બહાર ન નીકળે.

૮ અરજદારે આઈટીએટી સમક્ષ ૧૪.૧૨.૨૦૨૦ પર અપીલ કરવાનું પસંદ કર્યું હતું. આઈટીએટી એ <આઈ. ડી. ૧> પર બોલવાના આદેશ દ્વારા વિલંબને માફ કરવા પર, અરજદારને ગુણદોષ પર કેસની દલીલ કરવાની અથવા વીએસવી યોજનાનો વિકલ્પ પસંદ કરવાની મંજૂરી આપી હતી.

૯ વિવાદિત કરવેરાના સમાધાન અને તેની સાથે સંકળાયેલી અથવા આનુષંગિક બાબતોની જોગવાઈ કરવા માટે વીએસવી કાયદો ૧૭.૦૩.૨૦૨૦ પર પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.ઓપરેશનલ એક્ટ માટે વીએસવી નિયમો પણ ઘડવામાં આવ્યા હતા.

૧૦ અરજદાર, ઉપરોક્ત કાયદાની જોગવાઈઓનો આશરો લેવા ઇચ્છતો હોવાથી, પ્રથમ તો ૧૩.૦૨.૨૦૨૧ પર વીએસવી અધિનિયમની કલમ ૪ અને વીએસવી નિયમોના નિયમ ૩ મુજબ ફોર્મ નંબર ૧ અને ૨ દાખલ કર્યા હતા.જો કે, તેમણે ૨૩.૦૨.૨૦૨૧ પર ફાઈલ કરીને તેમાં સુધારો

કચો.આઈટીએટી એ અરજદારની અપીલને ફગાવી દીધી હતી કારણ કે અરજદારને ૨૫.૦૨.૨૦૨૧ ના આદેશ દ્વારા વીએસવી યોજનાનો લાભ લેવા દેવા માટે પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હતી.

૧૦.૧ અરજદારે સામાવાળા નંબર ૧ દ્વારા ફોર્મ નંબર ૩ બહાર પાડવાની રાહ જોઈ હતી.જોકે, કોઈ જવાબ મળ્યો ન હતો.તેમણે અનેક પ્રસંગોએ સામાવાળાઓને ફોર્મ નંબર ૩ જારી કરવાની યાદ અપાવી હતી. તેમણે ચાર તા.૨૪.૦૨.૨૦૨૧, ૨૬.૦૨.૨૦૨૧, ૧૧.૦૩.૨૦૨૧ અને ૧૮.૦૩.૨૦૨૧ ના પત્રવ્યવહાર જોડ્યા છે. તેમણે અધ્યક્ષને તેમની વાસ્તવિક મુશ્કેલી પર વિચાર કરવા વિનંતી કરી હતી, જેઓ વીએસવી યોજનાનો આશરો લેવા આતુર હતા.

૧૦.૨ અરજદારે આકારણી વર્ષ ૧૯૯૧-૯૨,૧૯૯૨-૯૩,૧૯૯૩-૯૪ અને ૧૯૯૪-૯૫ માટે ચૂકવવામાં આવેલા કરની વિગતો પણ પૂરી પાડી હતી.તેમના દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલા કુલ કરવેરાનો પણ સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, જે નીચે મુજબ છે:

આ.વ.	રેકૉર્ડ મુજબ માંગ	વીએસવી કર રકમ	ચૂકવેલ/ સમાયોજિત કરવેરા	ચોખ્ખો વીએસવી કર ચૂકવવાપાત્ર
૧૯૯૧-૯૨	૪૬,૬૨,૪૮૧	૬,૭૩,૦૩૯	૨૩,૮૩૦	૬,૪૯,૨૦૯
૧૯૯૨-૯૩	૪૨,૫૬,૬૫૪	૬,૪૫,૫૪૬	૩,૦૧,૬૬૧	૩,૪૩,૮૮૫
૧૯૯૩-૯૪	૧૦,૭૪,૮૬૧	૫૬,૩૦૧	૭,૭૨૨	૪૮,૫૭૯
૧૯૯૪-૯૫	(૫,૧૬,૯૦૨)	૨,૫૫,૪૪૪	૨૨,૦૦,૦૦૦	(૧૯,૪૪,૫૫૬)
	૯૪,૭૭,૦૯૪	૧૬,૩૦,૩૩૦	૨૫,૩૩,૨૧૩	(૯,૦૨,૮૮૩)

૧૧ દરમિયાન, સામાવાળા નંબર રએ અરજદારની અરજી સ્વીકાર ન કરવા બદલ ૦૧.૦૩.૨૦૨૧ પર કલમ ૨૭૪ સાથે વાંચીને કલમ ૨૭૧ (૧) (c) હેઠળ દંડની કાર્યવાહી માટે નોટિસ જારી કરી હતી. આવકવેરાના પોર્ટલ પર તેમની વીએસવી અરજીની સ્થિતિ ૩૦.૦૩.૨૦૨૧ પર નકારી કાઢવામાં આવી હોવાનું દર્શાવવામાં આવ્યું હતું. તેથી, પીડિત અરજદાર આ અદાલત સમક્ષ નીચેની રાહતની માંગ કરી રહ્યો છે:

“૭. તેથી, અરજદાર પ્રાર્થના કરે છે કે આ માનનીય અદાલત આદેશની રિટ અથવા આદેશની પ્રકૃતિમાં રિટ અથવા પ્રમાણપત્રની રિટ અથવા પ્રમાણપત્રની પ્રકૃતિમાં રિટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રિટ,

નિર્દેશ અથવા આદેશ જારી કરવા માટે ખુશ થાય અને આ માટે ખુશ થાય:

(એ) આ અરજીના પરિશિષ્ટ- 'એ' માં આક્ષેપિત અસ્વીકારને રદ કરો અને બાજુ પર મૂકો અને સામાવાળા નંબર ૧ ને અરજદારની અરજી સ્વીકારવા માટે નિર્દેશ આપો;

(બી) આ અરજીના સ્વીકાર, સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ સુધી, પરિશિષ્ટ- 'એચ' પર નોટિસ દ્વારા શરૂ કરવામાં આવેલી દંડની કાર્યવાહીના અમલીકરણ અને કામગીરી પર રોક લગાવવી અને આગળની કાર્યવાહી પર રોક લગાવવી;

(સી) ન્યાયના હિતમાં ન્યાયી અને યોગ્ય માનવામાં આવતી અન્ય કોઈપણ અને વધુ રાહત આપવામાં આવે;

(ડી) આ અરજીના ખર્ચની જોગવાઈ કરવી."

૧૨ આ અદાલત (કોરમ: સુશ્રી બેલા એમ. ત્રિવેદી, તત્કાલિન ન્યાયમૂર્તિ તરીકે, એ.સી. જોશી, ન્યાયમૂર્તિ), ૧૪.૦૬.૨૦૨૧ ના આદેશ દ્વારા, નીચેનો આદેશ પસાર કર્યો હતો:-

“અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી બંદિશ સોપારકર જણાવે છે કે અરજદારને ડાયરેક્ટ ટેક્સ વિવાદ સે વિશ્વાસ એક્ટની કલમ ૪ અને ડાયરેક્ટ ટેક્સ વિવાદ સે વિશ્વાસ નિયમોના નિયમ ૩ હેઠળ દાખલ કરેલા ફોર્મના પરિણામ વિશે લેખિતમાં જાણ કરવામાં આવી ન હતી અને તે માત્ર ૨૬-૨૭.૦૨.૨૦૨૧ પર જ હતી, તેમને મૌખિક રીતે જાણ કરવામાં આવી હતી કે ઉપરોક્ત ફોર્મ/અરજીઓ માન્ય ન હોવાનું સ્વીકારવામાં આવી ન હતી.ત્યારબાદ, અરજદારે ૨૭.૦૨.૨૦૨૧ પર ફોર્મ/અરજીઓ દાખલ કરી, જેનું પરિણામ પણ અરજદારને જાણ કરવામાં આવ્યું ન હતું, અને અરજદારને ફક્ત ૩૦.૦૪.૨૦૨૧ પર જ ઉપરોક્ત ફોર્મ/અરજીઓ નકારી કાઢવા વિશે જાણ થઈ, જ્યારે તેણે ટેક્સ પોર્ટલ પરથી તેની અરજીઓની સ્થિતિ વિશે ચકાસણી કરી, જે "નકારી કાઢવામાં આવી" હોવાનું દર્શાવે છે. ઉપરોક્ત રજૂઆતને ધ્યાનમાં રાખીને, સામાવાળાઓને ૨૧.૦૬.૨૦૨૧ પર પરત કરવા યોગ્ય નોટિસ જારી કરો.આજે સીધી સેવાને મંજૂરી આપવામાં આવી છે."

- ૧૩ ઉપરોક્ત નોટિસના જવાબમાં, સામાવાળાઓ હાજર થયા અને આ અરજીમાં દરેક દાવા સાથે આવકવેરાના મુખ્ય કમિશનર (મધ્ય) અમદાવાદના જવાબમાં સોગંદનામું દાખલ કર્યું.સામાવાળા અનુસાર,

વીએસવી અધિનિયમની કલમ ૪ (૬) બી એવી જોગવાઈ કરે છે કે જો ઘોષણાકાર અધિનિયમમાં ઉલ્લેખિત કોઈપણ શરતોનું ઉલ્લંઘન કરે છે, તો દાખલ કરેલી ઘોષણા ક્યારેય કરવામાં આવી ન હોવાનું માનવામાં આવશે. અરજદાર લાભ મેળવવા માટે લાયક ન હોવાનું જણાતાં તેની અરજીઓ નામંજૂર કરવામાં આવી હતી.નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયામાં કોઈ ખામી નથી અને અસ્વીકાર કાયદા અનુસાર છે.

૧૪ સામાવાળાએ ફકરા નંબર ૪ પર ચુકાદા માટે જરૂરી સંબંધિત તારીખો પણ પ્રદાન કરી છે, જે નીચે મુજબ છે:

ક્રમ નં.	તારીખો	વિગતો
૧.	૧૮.૧૦.૨૦૧૯	૦૯.૧૦.૨૦૧૯ તારીખના સીઆઈટી (A) આદેશની રસીદ.
૨.	૧૮.૧૨.૨૦૧૯	આઈટીએટી સમક્ષ અપીલ કરવાની છેલ્લી તારીખ
૩.	૩૧.૦૧.૨૦૨૦	કાયદાની કલમ ૨ (૧) (એન) હેઠળ નિર્દિષ્ટ તારીખ.
૪.	૦૪.૧૨.૨૦૨૦	વારંવાર પૂછાતા પ્રશ્નોના રૂપમાં સીબીડીટીની

		સ્પષ્ટતા/ છૂટછાટ.
૫.	૧૪.૧૨.૨૦૨૦	વિલંબની માફી માટેની અરજી સાથે અપીલને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવ્યું હતું.
૬.	૨૩.૦૨.૨૦૨૧	આઈટીએટી દ્વારા વિલંબને માફ કરાયો
૭.	૨૭.૦૨.૨૦૨૧	ફોર્મ ૧ અને ૨ માં દાખલ કરેલી ઘોષણાઓ.
૮.	૩૦.૦૪.૨૦૨૧	સામાવાળા નંબર ૧ દ્વારા અરજીઓ નામંજૂર કરવી

૧૫ વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે કાયદાની કલમ ૨૧ (એ) એ અપીલકર્તાને હાજર રહેવા માટે વ્યાખ્યાયિત કરે છે, જેમના કેસમાં અપીલ અપીલ ફોર્મ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવી છે અને આવી અપીલ નિર્દિષ્ટ તારીખે બાકી છે. નિર્દિષ્ટ તારીખ કાયદાની કલમ ૨ (એન) હેઠળ વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવી છે, જે ૩૧.૦૧.૨૦૨૦ છે. કેન્દ્રીય પ્રત્યક્ષ કરવેરા બોર્ડ (ટૂંકમાં "સીબીડીટી") એ તેના પરિપત્ર તારીખ ૦૪.૧૨.૨૦૨૦ હેઠળ કોવિડ-૧૯ રોગચાળાને કારણે કેટલીક શરતોમાં છૂટછાટ આપી હતી અને સંબંધિત એક્ઝેક્યુ નં. ૫૯ તે પણ જવાબનો એક ભાગ છે. એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે ૦૪.૧૨.૨૦૨૦ પહેલાં દાખલ કરવામાં આવેલા વિલંબને માફ કરવા માટેની અરજી સાથે અને ઘોષણા દાખલ કરવાની તારીખ પહેલાં સ્વીકારવામાં આવેલી અપીલ જ

૩૧.૦૧.૨૦૨૦ પર બાકી હોવાનું માનવામાં આવશે.સામાવાળાઓના જણાવ્યા અનુસાર, વર્તમાન કેસમાં વિલંબની માફી માટેની અરજી સાથે અપીલ ૧૪.૧૨.૨૦૨૦ પર દાખલ કરવામાં આવી હતી અને તેથી, અપીલ ૩૧.૦૧.૨૦૨૦ અથવા ૦૪.૧૨.૨૦૨૦ ની વિસ્તૃત તારીખ પર બાકી હોવાનું માની શકાતું નથી, જે અધિનિયમ હેઠળ લાભ મેળવવા માટેની પૂર્વશરત છે.

૧૬ વિરોધાભાસી જવાબોમાં, અરજીઓ નકારી કાઢવા/ફોર્મ નં.૧ અને ૨ની ઘોષણા માટે સમર્થન આપવામાં આવે છે.સામાવાળાના જણાવ્યા અનુસાર, અમીના અબ્દુલઅઝીઝ મસ્તાનના કિસ્સામાં, સીઆઈટી (અપીલ્સ) એ અરજી સ્વીકારી હતી અને ફોર્મ નંબર ૩ જારી કર્યું હતું.તે કિસ્સામાં, સીઆઈટી (અપીલ્સ) નો આદેશ ૧૪.૧૨.૨૦૨૦ પર પ્રાપ્ત થયો હતો અને ત્યારબાદ, ૩૧.૧૨.૨૦૨૦ પર અપીલ દાખલ કરવામાં આવી હતી.તેથી, હકીકતોના આ વિશિષ્ટ સમૂહમાં, તેણીની અરજી સ્વીકારવામાં આવી હતી અને ફોર્મ નંબર ૩ જારી કરવામાં આવ્યું હતું, જ્યારે તાત્કાલિક કેસમાં, સીઆઈટી (અપીલ્સ) નો ૦૯.૧૦.૨૦૧૯ તારીખનો આદેશ અરજદારને ૧૮.૧૦.૨૦૧૯ પર પ્રાપ્ત થયો હતો અને વિલંબની માફી માટેની અરજી સાથે અપીલ ફક્ત ૧૪.૧૨.૨૦૨૦ પર દાખલ કરવામાં આવી હતી, જે સીબીડીટી દ્વારા આપવામાં આવેલી છૂટ અનુસાર

૦૪.૧૨.૨૦૨૦ પર અથવા તે પહેલાં દાખલ કરવાની જરૂર હતી અને તેથી, અપીલને ૩૧.૦૧.૨૦૨૦ પર બાકી હોવાનું માની શકાતું નથી.

૧૭ વધુમાં સામાવાળાનું કહેવું છે કે વીએસવી અધિનિયમ હેઠળ અરજદારની અરજી ફોર્મ નંબર ૧ અને ૨ માં આઈટીબીએ/ઈ-ફાઈલિંગ પોર્ટલ દ્વારા ૨૭.૦૨.૨૦૨૧ પર આવકવેરાના મુખ્ય કમિશનર (કેન્દ્રીય) ની કચેરીમાં અપલોડ કરવામાં આવી હતી અને તે તરત જ હાથ ધરવામાં આવી હતી અને પ્રક્રિયા કરવામાં આવી હતી.કાળજીપૂર્વક વિચારણા કર્યા પછી અને ૦૪.૧૨.૨૦૨૦ ના પરિપત્રના પ્રકાશમાં, ઈ-ફાઈલિંગ પોર્ટલ દ્વારા ૩૦.૦૪.૨૦૨૧ પર અરજીની સ્થિતિની જાણ કરવામાં આવી હતી.અરજીને નકારી કાઢતી વખતે બોલવાનો આદેશ પસાર કરવાની જરૂર નહોતી.

૧૮ સોગંદનામું દાખલ કરીને વિનંતી કરવામાં આવે છે કે બોર્ડના પરિપત્રનો અર્થ પ્રતિબંધાત્મક રીતે કરવામાં આવે, જે ૨૦૨૦ના કાયદાની યોજના અને જાહેર હિતમાં નિર્દેશો અથવા આદેશો જારી કરવા અથવા મુશ્કેલીઓ દૂર કરવા માટે બોર્ડ દ્વારા કલમ ૧૦ અને ૧૧ હેઠળ ઉપયોગમાં લેવાતી સત્તાઓની વિરુદ્ધ ચાલશે.

૧૯ અરજદારના જણાવ્યા અનુસાર, ૦૪.૧૨.૨૦૨૦ પછી વિલંબની માફી માટેની અરજી સાથે અપીલ દાખલ કર્યા પછી અને જો તે ઘોષણાકાર દાખલ કરવાની તારીખ પહેલાં અપીલ અધિકારી દ્વારા સ્વીકારવામાં આવે છે, તો લાભ વધારવાનો છે કારણ કે અન્યથા તે કોઈપણ વાજબી આધાર વિના ઘોષણાકારોમાં વ્યક્તિઓનો એક અલગ વર્ગ બનાવવા તરફ દોરી જશે, પરિણામે ભેદભાવ થશે અને આમ ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪નું ઉલ્લંઘન થશે.

૨૦ દલીલો પૂર્ણ થયા પછી, બંને પક્ષોના વિદ્વાન વકીલોને વ્યાપક રીતે સાંભળવામાં આવ્યા છે, જેમણે તેમની સંબંધિત દલીલોના સમર્થનમાં લાંબી દલીલ કરી છે.અરજદારના વિદ્વાન વકીલ શ્રી બંદિશ સોપારકરે તેલંગાણા હાઈકોર્ટના બોક્કુ રમેશ વિરુદ્ધ આવકવેરાના મુખ્ય કમિશનર, હૈદરાબાદ, [૨૦૨૧] ૧૨૮ ટેક્સમેનના નિર્ણય પર પણ આધાર રાખ્યો હતો. કોમ ૧૩ (તેલંગાણા) અને શ્યામ સુંદર સેઠી વિરુદ્ધ આવકવેરાના મુખ્ય કમિશનર અને અન્યોના કેસમાં દિલ્લી હાઈકોર્ટનો નિર્ણય, ડબલ્યુપી (સી) ૨૨૯૧/૨૦૨૧ અને સીએમ એપ્લિકેશન નં.૬૬૭૭/૨૦૨૧.

૨૧ શરૂઆતમાં, આ વિષય પરના કાયદાને ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે.આ અદાલત દ્વારા સંબોધવામાં આવેલો ટૂંકો પ્રશ્ન એ છે કે શું અરજદાર

વીએસવી અધિનિયમ હેઠળ આપવામાં આવેલી "અપીલકર્તા" ની વ્યાખ્યામાં આવશે કે કેમ અને તેની અપીલ ઉપરોક્ત અધિનિયમ હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી ચોક્કસ તારીખે બાકી હોવાનું કહી શકાય કે કેમ.

૨૨ વીએસવી કાયદો વિવાદિત કરવેરાના સમાધાન અને તેની સાથે સંકળાયેલી અને આનુષંગિક બાબતોની જોગવાઈ કરવા માટે ઘડવામાં આવ્યો છે. દેખીતી રીતે, આ કાયદો કરવેરાની વસૂલાત કરવાના ઉદ્દેશ સાથે અને દંડ અને વ્યાજને માફ કરીને વર્ષોથી પડતર પ્રત્યક્ષ કરવેરાના મુકદ્દમાનો સૌહાર્દપૂર્ણ અને અંતિમ ઉકેલ લાવવા માટે લાવવામાં આવ્યો છે. આ મૂલ્યાંકનકર્તા અથવા વિભાગના સ્તરે શરૂ કરી શકાય છે અને ટૂંક સમયમાં આ તમામ હિતધારકોના વ્યાપક હિત માટેનો કાયદો હોવાનું કહી શકાય. આ બિલનો ઉદ્દેશ પ્રત્યક્ષ કરવેરાના કેસોની નોંધપાત્ર પેન્ડિંગની ધ્યાનમાં રાખીને કરવેરાના વિવાદોને ઘટાડવાનો છે.

૨૩ આ અદાલત સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવેલા મુદ્દાને સમજવા માટે વીએસવી કાયદાની જોગવાઈ પર વિચાર કરવાની જરૂર પડશે.

૨૩.૧ આ સંદર્ભમાં, વીએસવી અધિનિયમની કલમ ૨માં આ તબક્કે પુનઃઉત્પાદનની જરૂર છે:

“(૧) આ અધિનિયમમાં, જ્યાં સુધી સંદર્ભ અન્યથા જરૂરી ન
હોય ત્યાં સુધી, -

(એ) "અપીલકર્તા" નો અર્થ થાય છે--

(૧) એવી વ્યક્તિ કે જેના કેસમાં અપીલ અથવા રિટ
પિટિશન અથવા વિશેષ રજા પિટિશન તેના દ્વારા
અથવા આવકવેરાના અધિકારી દ્વારા અથવા બંને દ્વારા
અપીલ ફોરમ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવી હોય અને
આવી અપીલ અથવા પિટિશન નિર્દિષ્ટ તારીખે બાકી છે;

(૨) જે વ્યક્તિના કેસમાં આકારણી અધિકારી દ્વારા આદેશ
પસાર કરવામાં આવ્યો હોય અથવા કમિશનર (અપીલ)
અથવા આવકવેરાની અપીલ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા અપીલમાં
અથવા હાઈકોર્ટ દ્વારા રિટ પિટિશનમાં આદેશ પસાર
કરવામાં આવ્યો હોય, તે વ્યક્તિ દ્વારા આવા આદેશ સામે
કોઈ અપીલ અથવા વિશેષ રજા અરજી દાખલ કરવાનો
સમય તે તારીખે સમાપ્ત થયો નથી;

(૩) એવી વ્યક્તિ કે જેણે આવકવેરો અધિનિયમ, ૧૯૬૧
(૧૯૬૧નો ૪૩) ની કલમ ૧૪૪સી હેઠળ વિવાદ

નિવારણ પેનલ સમક્ષ પોતાનો વાંધો દાખલ કર્યો હોય
અને વિવાદ નિવારણ પેનલે નિર્દિષ્ટ તારીખે અથવા તે
પહેલાં કોઈ નિર્દેશ જારી કર્યો ન હોય;

(૪) એવી વ્યક્તિ કે જેના કિસ્સામાં વિવાદ નિવારણ પેનલે
આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૧૪૪સીની પેટા-કલમ
(૫) હેઠળ નિર્દેશ જારી કર્યો હોય અને આકારણી
અધિકારીએ તે કલમની પેટા-કલમ (૧૩) હેઠળ કોઈ
આદેશ નિર્દિષ્ટ તારીખે અથવા તે પહેલાં પસાર કર્યો ન
હોય;

(૫) એવી વ્યક્તિ કે જેણે આવકવેરાના કાયદાની કલમ
૨૬૪ હેઠળ પુનરાવર્તન માટે અરજી દાખલ કરી છે અને
આવી અરજી નિર્દિષ્ટ તારીખે બાકી છે;—શંકાઓને દૂર
કરવા માટે, આથી સ્પષ્ટતા કરવામાં આવે છે કે
અપીલકર્તા શબ્દમાં એવી વ્યક્તિનો સમાવેશ કરવામાં
આવશે નહીં કે જેના કેસમાં રિટ પિટિશન અથવા વિશેષ
રજા અરજી અથવા અન્ય કોઈ કાર્યવાહી તેના દ્વારા
અથવા આવકવેરાના અધિકારી દ્વારા અથવા બંને દ્વારા

અપીલ ફોરમ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવી હોય, જે આવકવેરાના અધિનિયમના પ્રકરણ XIX-A હેઠળ સમાધાન આયોગના આદેશમાંથી ઉદ્ભવે છે, અને આવી અરજી અથવા અપીલ કાં તો બાકી છે અથવા તેનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો છે.

(બી) "અપીલ ફોરમ" નો અર્થ સર્વોચ્ચ અદાલત અથવા ઉચ્ચ અદાલત અથવા આવકવેરાની અપીલ ટ્રિબ્યુનલ અથવા કમિશનર (અપીલ) થાય છે;

(સી) "ઘોષણાકાર" નો અર્થ એ છે કે જે વ્યક્તિ કલમ ૪ હેઠળ ઘોષણા દાખલ કરે છે;

(ડી) "ઘોષણા" એટલે કલમ ૪ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી ઘોષણા;

(ઈ) "નિયુક્ત અધિકારી" એટલે આ કાયદાના હેતુઓ માટે મુખ્ય મુખ્ય કમિશનર દ્વારા સૂચિત આવકવેરાના કમિશનરના હોદ્દાથી નીચે ન હોય તેવા અધિકારી;

(કે) "આવકવેરાનો કાયદો" એટલે આવકવેરાનો કાયદો,

૧૯૬૧ (૧૯૬૧નો ૪૩);

(એલ) "છેલ્લી તારીખ" એટલે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સત્તાવાર

રાજપત્રમાં સૂચિત કરવામાં આવે તેવી તારીખ;

(એમ) "નિયત" નો અર્થ આ અધિનિયમ હેઠળ બનાવેલા

નિયમો દ્વારા નિર્ધારિત થાય છે;

(એન) "નિર્દિષ્ટ તારીખ" એટલે જાન્યુઆરી, ૨૦૨૦નો

૩૧મો દિવસ;

૨૩.૨ કલમ ૨ (એ) (આઈ) અપીલકર્તાને વ્યાખ્યાયિત કરે છે.કલમ ૨ (૧)

(૩) નિયુક્ત સત્તામંડળને વ્યાખ્યાયિત કરે છે અને કલમ ૨ (૧) (એન)

ચોક્કસ તારીખની વાત કરે છે, જેનો અર્થ થાય છે જાન્યુઆરી, ૨૦૨૦નો

૩૧મો દિવસ.

૨૩.૩ તે સ્પષ્ટ છે કે જે વ્યક્તિના કેસમાં અપીલ અથવા રિટ પિટિશન અથવા વિશેષ રજા પિટિશન પોતે અથવા આવકવેરાના સત્તામંડળ દ્વારા અથવા બંને દ્વારા અપીલ ફોર્મ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવી છે અને આવી અપીલ અથવા પિટિશન જ્યારે નિર્દિષ્ટ તારીખે બાકી હોય, ત્યારે તેને ઉપરોક્ત જોગવાઈના હેતુ માટે અપીલકર્તા તરીકે અર્થઘટન કરવામાં આવશે.

૨૩.૪ તે વધુમાં વ્યાખ્યાયિત કરે છે કે જે વ્યક્તિના કેસમાં આકારણી અધિકારી દ્વારા અથવા કમિશનર (અપીલ) અથવા આઈટીએટી દ્વારા અથવા હાઈકોર્ટ દ્વારા રિટ પિટિશનમાં આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હોય, તે વ્યક્તિ દ્વારા આવા આદેશ સામે અપીલ અથવા વિશેષ રજા અરજી દાખલ કરવા માટેનો સમય ચોક્કસ તારીખે અથવા તે પહેલાં અને સમય નિર્દિષ્ટ તારીખે સમાપ્ત થયો નથી, તે પણ ઉપરોક્ત અધિનિયમમાં આપવામાં આવેલી વ્યાખ્યામાં અપીલકર્તા છે.

૨૩.૫ આમ, આ જોગવાઈ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે નિર્દિષ્ટ તારીખે એટલે કે ૩૧/૦૧/૨૦૨૦ પર, અપીલકર્તાની અપીલ પેન્ડિંગ હોવી જરૂરી છે, જે પોતે અથવા મહેસૂલ દ્વારા અથવા બંને દ્વારા અપીલ મંચ સમક્ષ પસંદ કરવામાં આવેલી અપીલ હોઈ શકે છે.

૨૪ બોક્કુ રમેશ (સુપ્રા) ના કેસમાં, તેલંગાણા હાઈકોર્ટ એક કરદાતા અરજદાર સાથે વ્યવહાર કરી રહી હતી, જેમણે આકારણી અધિકારીના આદેશ સામે કમિશનર (અપીલ) સમક્ષ કલમ ૨૪૬એ હેઠળ ૧૯.૦૨.૨૦૧૯ પર અપીલ દાખલ કરી હતી અને તેને બરતરફ કરવામાં આવી હતી. આદેશને સમર્થન આપતા, અપીલને પ્રાધાન્ય આપવામાં વિલંબને માફ કરવાની અરજી સાથે ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલ દાખલ કરવામાં આવી હતી. ટ્રિબ્યુનલે ૧૫.૦૨.૨૦૨૧ પર વિલંબને માફ કર્યો અને અપીલને મંજૂરી આપી અને આ બાબતને અપીલ કમિશનરને પરત કરીને મામલાને પાછો મોકલી દીધો.

૨૫ તેલંગાણા હાઈકોર્ટ સમક્ષ અરજદારે નિર્ધારિત સ્વરૂપમાં ઉપરોક્ત યોજના હેઠળ લાભ મેળવવા માટે અરજી રજૂ કરી હતી, પરંતુ નિયુક્ત અધિકારી દ્વારા અરજીને આ આધાર પર નકારી કાઢવામાં આવી હતી કે નિર્દિષ્ટ તારીખ એટલે કે ૩૧.૦૨.૨૦૨૦ પર કોઈ અપીલ બાકી નથી અને વિભાગ અનુસાર ઘોષણા અમાન્ય હતી. અરજદારે કમિશનર (અપીલ) સમક્ષ ફરીથી ચુકાદો ન આવે ત્યાં સુધી વિવાદનું સમાધાન કરવાનું પસંદ કરીને ફોર્મ નં. ૧ અને ૩૧.૦૩.૨૦૨૧ પર ૨ માં કાયદા હેઠળ ઘોષણા/અરજી ફરીથી રજૂ કરી. જો કે, નિયુક્ત સત્તાધિકારી દ્વારા તેને ફરીથી નકારી કાઢવામાં આવ્યું હતું અને આ સંજોગોમાં તેલંગાણા ઉચ્ચ અદાલતે કાયદાની જોગવાઈઓનું અર્થઘટન કરીને કરદાતાની તરફેણમાં ચુકાદો આપ્યો હતો.

૨૫.૧ કેટલાક સંબંધિત ફકરાઓ નીચે પ્રમાણે પુનઃપ્રસ્તુત કરવામાં આવ્યા છે:

“૧૯. વિદ્વાન વકીલ દ્વારા વિનંતી કરાયેલી સંબંધિત દલીલો

તરફ ધ્યાન આપતા પહેલા, તે હેતુ અને હેતુની નોંધ લેવી

જરૂરી છે કે જેના માટે સંસદ દ્વારા ૨૦૨૦નો કાયદો

ઘડવામાં આવ્યો હતો. ૨૦૨૦ના કાયદામાં ઉમેરાયેલા

ઉદ્દેશો અને કારણોનું નિવેદન આ પાસા પર પ્રકાશ

પાડશે, જે નીચે મુજબ છે: “વર્ષોથી કરદાતાઓ તેમજ

સરકાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલની પેન્ડન્સી

એ હકીકતને કારણે વધી છે કે દાખલ કરવામાં આવેલી

અપીલની સંખ્યા નિકાલ કરવામાં આવેલી અપીલની

સંખ્યા કરતાં ઘણી વધારે છે. પરિણામે, આ અપીલમાં

વિવાદિત કરવેરાની બાકી રકમની મોટી રકમ અટવાઈ

જાય છે. ૩૦ નવેમ્બર, ૨૦૧૯ના રોજ વિવાદિત પ્રત્યક્ષ

કરવેરાની બાકી રકમ રૂ. ૯. ૩૨ લાખ કરોડ છે. નાણાકીય

વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ માં પ્રત્યક્ષ કરવેરાની વાસ્તવિક

વસૂલાત રૂ. ૧૧. ૩ લાખ કરોડ, વિવાદિત કરવેરાની

બાકી રકમ લગભગ એક વર્ષની પ્રત્યક્ષ કરવેરાની

વસૂલાત છે. ૨. કરવેરાના વિવાદો સરકાર તેમજ

કરદાતાઓ બંને તરફથી પુષ્કળ સમય, શક્તિ અને સંસાધનોનો વપરાશ કરે છે.વધુમાં, તેઓ સરકારને સમયસર આવક એકઠી કરવાથી પણ વંચિત રાખે છે.તેથી, બાકી રહેલા કરવેરાના વિવાદોના સમાધાન માટે તાત્કાલિક જોગવાઈ કરવાની જરૂર છે.આનાથી માત્ર સમયસર આવક પેદા કરીને જ સરકારને લાભ થશે નહીં, પરંતુ કરદાતાઓને પણ લાભ થશે, જેઓ તેમની વ્યવસાયિક પ્રવૃત્તિઓ માટે આવા વિવાદના સમાધાનનો વિકલ્પ પસંદ કરીને સમય, ઊર્જા અને સંસાધનોની બચત કરી શકશે.૩. તેથી, પ્રત્યક્ષ કરવેરા સંબંધિત વિવાદના નિરાકરણ માટે પ્રત્યક્ષ કર વિવાદ સે વિશ્વાસ બિલ, ૨૦૨૦ રજૂ કરવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી છે, જે અન્ય બાબતોની સાથે, નીચેની જોગવાઈઓ કરે છે, એટલે કે:— (એ) આ ખરડાની જોગવાઈઓ કરદાતાઓ અથવા સરકાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને લાગુ પડશે, જે ૩૧મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૦ના રોજ કમિશનર (અપીલ), આવકવેરાની અપીલ ટ્રિબ્યુનલ, ઉચ્ચ ન્યાયાલય અથવા સર્વોચ્ચ અદાલતમાં પડતર છે, પછી ભલે આવા કેસોમાં માંગ બાકી હોય અથવા

ચૂકવવામાં આવી હોય; ૧૦ ડબલ્યુપી નં.૧૨૦૩૮/૨૦૨૧ (બી) બાકી રહેલી અપીલ વિવાદિત કર, વ્યાજ અથવા આકારણી અથવા પુનઃમૂલ્યાંકન આદેશના સંબંધમાં દંડ અથવા વિવાદિત વ્યાજ, વિવાદિત ફી સામે હોઈ શકે છે, જ્યાં કોઈ વિવાદિત કર નથી.વધુમાં, અપીલ સ્ત્રોત પર કાપવામાં આવેલા કરવેરા અથવા સ્ત્રોત પર વસૂલવામાં આવેલા કરવેરાના સંબંધમાં ડિફોલ્ટ પર નિર્ધારિત કરવેરાની વિરુદ્ધ પણ હોઈ શકે છે; (સી) વિવાદિત કરવેરા સંબંધિત અપીલમાં, ઘોષણાકાર માત્ર ત્યારે જ સમગ્ર વિવાદિત કરવેરાની ચૂકવણી કરશે, જો ચુકવણી ૩૧ માર્ચ, ૨૦૨૦ પહેલાં કરવામાં આવે અને ૩૧ માર્ચ, ૨૦૨૦ પછી કરવામાં આવેલી ચૂકવણી માટે, પરંતુ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સૂચિત તારીખના રોજ અથવા તે પહેલાં, ચૂકવવાપાત્ર રકમ વિવાદિત કરના ૧૦ ટકા જેટલી વધારવામાં આવશે; (ડી) વિવાદિત દંડ, વિવાદિત વ્યાજ અથવા વિવાદિત ફી સંબંધિત અપીલમાં, આ રીતે ચૂકવવાપાત્ર રકમ. જો ચુકવણી ૩૧ માર્ચ, ૨૦૨૦ ના રોજ અથવા તે પહેલાં કરવામાં આવે તો ઘોષણાકાર

વિવાદિત દંડ, વિવાદિત વ્યાજ અથવા વિવાદિત ફીના રૂપ ટકા હશે.જો ચુકવણી ૩૧ માર્ચ, ૨૦૨૦ પછી કરવામાં આવે છે, પરંતુ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સૂચિત તારીખે અથવા તે પહેલાં કરવામાં આવે છે, તો ચૂકવવાપાત્ર રકમ વિવાદિત દંડ, વિવાદિત વ્યાજ અથવા વિવાદિત ફીના ૩૦ ટકા સુધી વધારવામાં આવશે.જ. પ્રસ્તાવિત બિલ રાષ્ટ્રપતિની મંજૂરી મેળવે તે તારીખે અમલમાં આવશે અને ત્યારબાદ સરકાર દ્વારા સૂચિત કરવામાં આવે તે તારીખ સુધી ઘોષણા કરી શકાય છે."

૨૦. ઉદ્દેશો અને કારણોના નિવેદનનું વાંચન એ સૂચવે છે કે વિવાદ સે વિશ્વાસ બિલ, ૨૦૨૦ (૨૦૨૦નો કાયદો) રજૂ કરવા પાછળનો ઉદ્દેશ અને હેતુ ૧) પ્રત્યક્ષ કરવેરાને લગતા કરવેરાના વિવાદોને ઘટાડવાનો હતો ૨) આશ્ચર્યજનક રીતે વિવાદિત પ્રત્યક્ષ કરવેરાની બાકી રકમ, જે લગભગ વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ ની રાષ્ટ્રોની એક વર્ષની પ્રત્યક્ષ કરવેરાની વસૂલાત જેટલી છે. આ ચિંતાનું કારણ હતું જેને સરકાર દ્વારા ઉપરોક્ત બિલની રજૂઆત સાથે સંબોધવાની માંગ કરવામાં આવી હતી, જે પાછળથી

ભારતના રાષ્ટ્રપતિની મંજૂરી મેળવ્યા પછી
૧૭.૦૩.૨૦૨૦ થી ૨૦૨૦નો કાયદો બની ગયો
હતો.૧૧ ૨૦૨૧નો ડબલ્યુપી નં.૧૨૦૩૮/૨૦૧૧.

૨૧. વધુમાં, આ ખરડાના પ્રસ્તુતકર્તા એટલે કે, માનનીય નાણાં
મંત્રીનો ઈરાદો કરવેરાના મુકદ્દમા ઘટાડવાનો હતો, કારણ
કે વિવિધ અપીલીય મંચો સમક્ષ પ્રત્યક્ષ કરવેરાના
કેસોની મોટી સંખ્યા પેન્ડન્સીમાં છે.કરદાતા કે જેમના
કેસમાં અપીલ વિવિધ મંચો સમક્ષ પડતર છે, તેઓ આ
યોજનાનો ઉપયોગ કરી શકે છે અને લાભ મેળવી શકે છે,
કારણ કે તેમણે માત્ર વિવાદિત કરની રકમ ચૂકવવી પડે
છે અને વ્યાજ અને દંડની સંપૂર્ણ માફી મેળવવી પડે
છે.૧લી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૦ના રોજ સંસદ સમક્ષ બિલ રજૂ
કરતી વખતે માનનીય નાણાં મંત્રીના બજેટ ભાષણનો
સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ છે:“સાહેબ, ભૂતકાળમાં
અમારી સરકારે કરવેરાના મુકદ્દમા ઘટાડવા માટે ઘણા
પગલાં લીધાં છે.છેલ્લા બજેટમાં પરોક્ષ કરવેરામાં મુકદ્દમા
ઘટાડવા માટે સબ કા વિશ્વાસ યોજના લાવવામાં આવી
હતી.તેના પરિણામે ૧,૮૯,૦૦૦ થી વધુ કેસોનું

સમાધાન થયું.હાલમાં વિવિધ અપીલીય મંચો એટલે કે કમિશનર (અપીલ), આઈટીએટી, હાઈકોર્ટ અને સુપ્રીમ કોર્ટમાં પ્રત્યક્ષ કરવેરાના કેસો પેન્ડિંગ છે.આ વર્ષે, હું પ્રત્યક્ષ કરવેરામાં પણ મુકદ્દમા ઘટાડવા માટે પરોક્ષ કરવેરા જેવી જ યોજના, 'સબ કા વિશ્વાસ "લાવવાનો પ્રસ્તાવ કરું છું.પ્રસ્તાવિત વિવાદ સે વિશ્વાસ યોજના હેઠળ, કરદાતાએ માત્ર વિવાદિત કરની રકમ ચૂકવવી પડશે અને જો તે ૩૧ માર્ચ, ૨૦૨૦ સુધીમાં ચૂકવણી કરે તો તેને વ્યાજ અને દંડની સંપૂર્ણ માફી મળશે.જે લોકો ૩૧ માર્ચ ૨૦૨૦ પછી આ યોજનાનો લાભ લેશે, તેમણે થોડી વધારાની રકમ ચૂકવવી પડશે.આ યોજના ૩૦ જૂન ૨૦૨૦ સુધી ખુલ્લી રહેશે.કરદાતાઓ કે જેમના કેસોમાં અપીલ કોઈપણ સ્તરે બાકી છે તેઓ આ યોજનાનો લાભ લઈ શકે છે.હું આશા રાખું છું કે કરદાતાઓ આ તકનો લાભ ઉઠાવીને ત્રાસદાયક મુકદ્દમાની પ્રક્રિયામાંથી રાહત મેળવશે."

૨૨. બિલ સાથે જોડાયેલા ઉદ્દેશો અને કારણોના વાંચન અને બિલના પ્રસ્તાવકના ભાષણથી એ સ્પષ્ટ થશે કે વિવિધ

મંચો સમક્ષ પ્રત્યક્ષ કરવેરાના સંબંધમાં મુકદ્દમાની પેન્ડન્સીને ત્રાસદાયક મુકદ્દમાની પ્રક્રિયા તરીકે ગણવામાં આવી હતી.વધુમાં, એ પણ સ્પષ્ટ થશે કે સરકાર વિવિધ મંચો સમક્ષ અપીલમાં વિચારણા બાકી રહેલા કરવેરાના વિવાદોને કારણે ૧૨ ડબલ્યુ. પી. નં.૧૨૦૩૮/૨૦૨૧ આવકને મુક્ત કરવાનો ઇરાદો ધરાવે છે.

૨૩. તે સામાન્ય કાયદો છે કે બિલના પ્રસ્તાવકનું ભાષણ નવા કાયદાના અર્થઘટન માટે ખૂબ જ સુસંગત છે, જેમ કે સુપ્રીમ કોર્ટે કે. પી. વર્ગીસ વિરુદ્ધ આવકવેરાના અધિકારી, એર્નાકુલમમાં જણાવ્યું હતું.

૨૪. આમ, એવું તારણ કાઢવું સલામત રહેશે કે આ યોજનાનો હેતુ કરદાતાના કહેવા પર અથવા વિભાગ દ્વારા પ્રલંબિત વિશાળ પ્રત્યક્ષ કરવેરાના દાવાને શાંત પાડવાનો અને દંડ અને વ્યાજની માફી આપીને માત્ર વિવાદિત કરવેરાની વસૂલાત કરવાનો હતો.જો ઉપરોક્ત ઉદ્દેશને ધ્યાનમાં

લેવામાં આવે તો ૨૦૨૦ના કાયદાને કાયદાના
ફાયદાકારક ભાગ તરીકે ગણવો પડશે."

૨૬ કોર્ટે પ્રશ્ન નં.૫૯ નું પણ અર્થઘટન કર્યું અને વિલંબને માફ કરવા અને
અપીલ અધિકારી દ્વારા અપીલ સ્વીકારવા માટેની અરજી સાથે અપીલ
દાખલ કરવાની નોંધ લીધી.

"૩૬. જો બોર્ડના પરિપત્રનો અર્થ એ રીતે પ્રતિબંધાત્મક રીતે
કરવામાં આવે છે, જેમ કે સામાવાળાઓ દ્વારા દલીલ
કરવામાં આવે છે, તો તે ૨૦૨૦ના કાયદાની યોજના અને
જાહેર હિતમાં નિર્દેશો અથવા આદેશો જારી કરવા અથવા
મુશ્કેલીઓ દૂર કરવા માટે કલમ ૧૦ અને ૧૧ હેઠળ બોર્ડ
દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી સત્તાઓની વિરુદ્ધ ચાલશે.

૩૭. તેથી, અમે "અપીલની માનવામાં આવતી પેન્ડિંગ્સ" ના
લાભને મર્યાદિત કરવા માટે પોતાને સમજાવવામાં
અસમર્થ છીએ, જો માફી માટેની અરજી ૦૪.૧૨.૨૦૨૦
પર અથવા તે પહેલાં દાખલ કરવામાં આવે, કારણ કે
અમારા મતે પરિપત્ર બહાર પાડવાની કહેવાતી તારીખ

સાથે કોઈ મહત્વ જોડી શકાય નહીં, કારણ કે, જે ધ્યાનમાં લેવું જરૂરી છે તે માફી માટેની ૧૫ ડબલ્યુપી નં.૧૨૦૩૮/૨૦૨૧ અરજી સાથે અપીલની પેન્ડન્સી અને ઘોષણા દાખલ કરવાની તારીખની અપીલનો સ્વીકાર છે.

૩૮. આમ, અમારા મતે, ૦૪.૧૨.૨૦૨૦ પછી પણ, જો વિલંબની માફી માટેની અરજી સાથે અપીલ દાખલ કરવામાં આવે અને અપીલ અધિકારી દ્વારા ઘોષણા દાખલ કરવાની તારીખ પહેલાં અપીલ સ્વીકારવામાં આવે, તો લાભ લંબાવવો જોઈએ, અન્યથા, તે કોઈપણ વાજબી આધાર વિના, ઘોષણા કરનારાઓ વચ્ચે વ્યક્તિઓના અલગ વર્ગની રચના તરફ દોરી જશે, પરિણામે ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪નું ઉલ્લંઘન થાય છે.

૩૯. વર્તમાન કેસમાં, અરજદારે માફી માટેની અરજી સાથે ટ્રિબ્યુનલ અને ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી છે, વિલંબને માફ કરીને ૦૫.૦૨.૨૦૨૧ પર આ મામલાની

સુનાવણી કર્યા પછી, તેને ૦૮.૦૨.૨૦૨૧ પર ઘોષણા
દાખલ કરવાની તારીખની 'બાકી' અપીલ તરીકે
સમજવામાં આવશે.હકીકતમાં, ટ્રિબ્યુનલે
૧૫.૦૨.૨૦૨૧ ના આદેશ દ્વારા, અરજદારની અપીલને
મંજૂરી આપી હતી, જેમાં સીઆઈટી ની ફાઇલ પરની
અપીલને પુનઃસ્થાપિત કરીને, નવા ચુકાદા માટે આ
બાબતને પરત મોકલી દેવામાં આવી હતી.

૪૦. માફી માટેની અરજીને સ્વીકારતી ટ્રિબ્યુનલનો સ્વાભાવિક
પરિણામ એ છે કે ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલ સમયસર
દાખલ કરવામાં આવી છે, કારણ કે, આવી માફી તે
તારીખ સાથે સંબંધિત હશે કે તે સમય સુધીમાં, સીઆઈટી
ના આદેશ સામે અપીલ અરજદાર દ્વારા દાખલ થવી
જોઈએ.એકવાર એવું માનવામાં આવે કે ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ
અપીલ સમયસર દાખલ કરવામાં આવી હોવાનું માનવામાં
આવે, તો તેનો અર્થ "નિર્દિષ્ટ તારીખ" પહેલાં દાખલ
કરવામાં આવ્યો હોવાનું સમજવું પડશે, અને આમ,
અપીલ ફોરમ સમક્ષ અપીલ બાકી હોવાનું કહી શકાય
અને અરજદારને ૨૦૨૦ના કાયદાની કલમ ૨ (૧) (એ)

(આઈ) માં વ્યાખ્યાયિત 'અપીલકર્તા' તરીકે ગણવો પડશે, અને આકારણી કરેલ કરને ૨૦૨૦ના કાયદાની કલમ ૨ (૧) (જે) (બી) હેઠળ વ્યાખ્યાયિત 'વિવાદિત કર' તરીકે ગણવો પડશે. ૧૬ ડબલ્યુ. પી. નં.૧૨૦૩૮/૨૦૨૧

૪૧. વૈકલ્પિક રીતે, એ નોંધવું જોઈએ કે, ઘોષણા દાખલ કરવાની છેલ્લી તારીખ ૩૧.૦૩.૨૦૨૧ સુધી લંબાવવામાં આવી હતી અને ટ્રિબ્યુનલ, વિલંબને માફ કરવા માટે નક્કર કારણો શોધીને અને અરજદાર દ્વારા દાખલ કરેલી અપીલને મંજૂરી આપીને અને તેના તારીખના ૧૫.૦૨.૨૦૨૧ ના આદેશ દ્વારા આ બાબતને સીઆઈટીને પરત મોકલીને, આપમેળે અપીલને પુનર્જીવિત કરશે અને પુનઃસ્થાપિત કરશે, જેને સીઆઈટી દ્વારા તેના તારીખના ૧૮.૦૮.૨૦૧૯ ના આદેશ દ્વારા રદ કરવામાં આવી હતી.આમ, ટ્રિબ્યુનલના તારીખ ૧૫.૦૨.૨૦૨૧ ના આદેશ દ્વારા, ૧૮.૦૨.૨૦૧૯ પર દાખલ કરાયેલ સીઆઈટી સમક્ષ અરજદારની અપીલ ફરી શરૂ થશે, અને આવી અપીલની

પુનઃસ્થાપના ફાઈલ કરવાની મૂળ તારીખ સાથે સંબંધિત છે, જે ૨૦૨૦ના અધિનિયમ મુજબ "નિર્દિષ્ટ તારીખ" ની અંદર છે."

૨૭ શ્યામ સુંદર સેઠી (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં દિલ્લી હાઈકોર્ટ વીએસવી અધિનિયમ હેઠળ નિર્દિષ્ટ તારીખે અપીલકર્તા તરીકે અરજદારની લાયકાતના મુદ્દાને સંબોધિત કરી રહી હતી, જ્યાં પણ અરજદારે ૧૧.૦૭.૨૦૧૯ પર વિલંબ અરજીની માફી સાથે અપીલને પસંદ કરી હતી.

૨૮ ૧૪.૧૨.૨૦૨૦ પર, અરજદારને સામાવાળા નંબર ૨ તરફથી એક પત્ર મળ્યો જ્યારે તેણે વિનંતી સાથે ઘોષણા પત્ર દાખલ કર્યું કે તેના ફોર્મ પર ૨૦૨૦ અધિનિયમ હેઠળ પ્રક્રિયા કરવામાં આવે, જ્યાં તેણે વિલંબની માફી આપવા માટે સીઆઈટી (અપીલ) તરફથી માફી પત્ર દાખલ કરવો જરૂરી હતો, કારણ કે અપીલ આદેશની સેવાની તારીખથી ૩૦ દિવસ પછી દાખલ કરવામાં આવી હતી. સામાવાળાએ આ મુદ્દો ઉઠાવ્યો હતો કે વિલંબની માફી માટેનો પત્ર સામાવાળા નંબર ૩ પાસે દાખલ કરવામાં આવ્યો ન હતો, જેને સમજાવવાની માંગ કરવામાં આવી હતી અને ફોર્મની પ્રક્રિયા માટે વિનંતી કરવામાં આવી હતી. જો કે, પોર્ટલમાં માત્ર અરજદારની વિનંતી પર લેવામાં

આવેલા નિર્ણયની જાહેરાત કરવામાં આવી હતી અને તેને નકારી કાઢવામાં આવ્યો હતો.અસ્વીકાર કરવા માટે કોઈ કારણ આપવામાં આવ્યું ન હતું.

૨૯ ત્યાં પણ ચોક્કસ તારીખે અપીલની બિન-નિર્ભરતાનો મુદ્દો ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો અને કોર્ટે આ રીતે ચુકાદો આપ્યો હતો:

“૧૭. અમે પક્ષકારો માટે વિદ્વાન વકીલ સાંભળ્યા છે અને રેકૉર્ડનો અભ્યાસ કર્યો છે.અહીં ઉપર દર્શાવેલ તારીખો અને ઘટનાઓ વિવાદમાં નથી.જોકે, રેકૉર્ડમાંથી જે બહાર આવ્યું છે તે નીચે મુજબ છે: (૧) અરજદારે સામાવાળા નં.૩/૧૧.૦૭.૨૦૧૯ પર મૂલ્યાંકન વર્ષ ૨૦૧૧-૨૦૧૨ સંબંધિત સીઆઈટી (એ). (૨) આ અપીલમાં વિલંબને માફ કરવાની અરજી સામેલ હતી જે અરજદાર દ્વારા નિર્ધારિત સ્વરૂપમાં દાખલ કરવામાં આવી હતી. (૩) કારણ કે અરજદાર અપીલ દાખલ કરવામાં વિલંબની માફી માંગતો હતો, દેખીતી રીતે, અપીલ દાખલ કરવા માટે આપવામાં આવેલી મર્યાદા સમાપ્ત થઈ ગઈ હતી.અરજદારના જણાવ્યા અનુસાર પણ ૦૩.૦૨.૨૦૧૯ પર મર્યાદા સમાપ્ત થઈ ગઈ હતી.(૪) વિલંબને માફ કરવાની અરજી, ઉપર નોંધ્યા મુજબ,

અપીલમાં સામેલ કરવામાં આવી હતી અને
૦૪.૧૨.૨૦૨૦ તારીખના પરિપત્ર બહાર પાડતા પહેલા
તેને પસંદ કરવામાં આવી હતી. (૫) સામાવાળા
નં.૩/અસ્વીકારની તારીખે સીઆઈટી (એ) એટલે કે
૧૨.૦૬.૨૦૨૦ એ માફી માટેની અરજી પર કાર્યવાહી કરી
ન હતી.

૧૮. તેથી, આપણે જેની તપાસ કરવાની જરૂર છે તે છે: શું
એફએક્યુ પદ ને આપવામાં આવેલા જવાબમાં અરજદાર
દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા ફોર્મ ૧ અને ૨ પર પ્રક્રિયા
કરવાની નિયુક્ત અધિકારીની સત્તાને મર્યાદિત કરવામાં
આવી છે કે કેમ. આ સંદર્ભમાં કાયદાની કલમ ૨ (૧) એ
(આઈ) અને કલમ ૨ (૧) એ (એન) ની જાહેરાત કરવી
સુસંગત રહેશે. સગવડતા માટે, તે પછીથી કાઢવામાં આવે
છે: “૨. (૧) (ક) (૧) એવી વ્યક્તિ કે જેના કેસમાં
અપીલ અથવા રિટ પિટિશન અથવા વિશેષ રજા પિટિશન
તેના દ્વારા અથવા આવકવેરાના અધિકારી દ્વારા અથવા
બંને દ્વારા અપીલ ફોર્મ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવી છે
અને આવી અપીલ અથવા પિટિશન નિર્દિષ્ટ તારીખે

બાકી છે. (૧) (એ) (એન) "નિર્દિષ્ટ તારીખ" એટલે જાન્યુઆરી, ૨૦૨૦નો ૩૧મો દિવસ.

૧૯. ઉપરોક્ત જોગવાઈઓ અને કાયદાની પરિચર જોગવાઈઓનું અવલોકન દર્શાવે છે કે વિનંતી નિર્ધારિત સ્વરૂપમાં, એટલે કે, ફોર્મ ૧ અને ૨ માં નિર્દિષ્ટ તારીખ પહેલાં, એટલે કે, ૩૧.૦૧.૨૦૨૦ કરવામાં આવી હોવી જોઈએ અને અપીલ (અમે કાર્યવાહીના અન્ય સ્વરૂપો સાથે સંબંધિત નથી) અપીલ ફોર્મ સમક્ષ બાકી હોવી જોઈએ, [એટલે કે, સામાવાળા નં.૩/ ડબલ્યુપી (સી) ૨૨૯૧/૨૦૨૧ પૃ. આ કેસમાં ૧૦માંથી ૮ સીઆઈટી (એ)] નિર્દિષ્ટ તારીખે.

૨૦. આ જોગવાઈઓ શ્રી સિંહે અમારી સમક્ષ જે દલીલ કરી છે તેની જાહેરાત કરતી નથી.

૨૦.૧ શ્રી સિંઘ દ્વારા અમારી સમક્ષ જે રજૂ કરવામાં આવ્યું છે તેના પર પ્રકાશ પાડવા માટે, એક્ઝેક્યુ પ્લે અને તેના પર આપવામાં આવેલ જવાબને બહાર કાઢવો જરૂરી

રહેશે." પ્ર. પદ.જે કરદાતાના કિસ્સામાં અપીલ દાખલ કરવાની સમય મર્યાદા ૩૧ જાન્યુઆરી, ૨૦૨૦ પહેલાં સમાપ્ત થઈ ગઈ છે પરંતુ વિલંબની માફી માટેની અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે તે પાત્ર છે કે કેમ? જવાબ:જો અપીલ દાખલ કરવાની સમયમર્યાદા ૧લી એપ્રિલ, ૨૦૧૮થી ૩૧મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૦ (બંને તારીખો આ સમયગાળામાં સામેલ છે) દરમિયાન સમાપ્ત થઈ જાય અને માફી માટેની અરજી આ પરિપત્ર બહાર પાડવાની તારીખ પહેલાં દાખલ કરવામાં આવે અને અપીલ અધિકારી દ્વારા ઘોષણા દાખલ કરવાની તારીખ પહેલાં અપીલ સ્વીકારવામાં આવે, તો આવી અપીલ ૩૧મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૦ના રોજ બાકી હોવાનું માનવામાં આવશે."

૨૧. જે સ્પષ્ટ હશે, તેનો જવાબ માત્ર ૨૦૨૦ના કાયદાની જોગવાઈઓની બહાર જ નહોતો, પરંતુ ઉઠાવવામાં આવેલા પ્રશ્નનો પણ જવાબ હતો.સરળ શબ્દોમાં કહીએ તો, એફએક્યુ પદ ના સ્વરૂપમાં ઉઠાવવામાં આવેલ પ્રશ્ન હતો:જો વિલંબની માફી માટેની અરજી સાથે નિર્દિષ્ટ

તારીખ, એટલે કે ૩૧.૦૧.૨૦૨૦ પહેલાં અપીલ દાખલ કરવામાં આવી હોત, તો શું આવા કરદાતા (એટલે કે, કરદાતા) ૨૦૨૦ અધિનિયમ હેઠળ ઉપલબ્ધ લાભોનો લાભ લેવા માટે પાત્ર હશે?

૨૨. જો કે, આ પ્રશ્નના જવાબમાં, કેટલાક પાસાઓનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, જે ૨૦૨૦ના કાયદામાં જોવા મળતા નથી. દાખલા તરીકે, સામાવાળા જણાવે છે કે જો અપીલ દાખલ કરવાની મર્યાદા અથવા સમય મર્યાદા ૦૧.૦૪.૨૦૧૯ અને ૩૧.૦૧.૨૦૨૦ (બંને તારીખો શામેલ છે) સમયગાળા દરમિયાન સમાપ્ત થાય છે અને માફી માટેની અરજી ઉપરોક્ત સ્પષ્ટતા જારી કરવાની તારીખ પહેલાં દાખલ કરવામાં આવે છે, એટલે કે, ૦૪.૧૨.૨૦૨૦, તો અપીલને નિર્દિષ્ટ તારીખે બાકી હોવાનું સમજી શકાય છે, એટલે કે ૩૧.૦૧.૨૦૨૦, જો તે ૨૦૨૦ અધિનિયમ હેઠળ નિર્ધારિત ફોર્મમાં ઘોષણા દાખલ કરતા પહેલાં અપીલ અધિકારી દ્વારા "સ્વીકાર" કરવામાં આવે તો જ.

૨૩. જ્યાં સુધી અરજદારની વાત છે, નોંધવામાં આવી છે તેમ, વિલંબ અરજીની માફી સહિતની અપીલ ૧૧.૦૭.૨૦૧૯ પર દાખલ કરવામાં આવી હતી, એટલે કે, નિર્દિષ્ટ તારીખ પહેલાં; ૨૦૨૦ અધિનિયમ હેઠળ નિર્દિષ્ટ તારીખ ૩૧.૦૧.૨૦૨૦ છે.૨૩.૧ અમને ૨૦૨૦ના કાયદા હેઠળ કોઈ જોગવાઈનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો ન હતો, જેમાં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે વિષયની અપીલની મર્યાદા ૦૧.૦૪.૨૦૧૯ અને ૩૧.૦૧.૨૦૨૦ (બંને તારીખો શામેલ છે) વચ્ચેના સમયગાળાની અંદર સમાપ્ત થવી જોઈએ અને તેને ૨૦૨૦ના કાયદા હેઠળ "બાકી" ગણવામાં આવે તે માટે સ્વીકારવામાં આવવી જોઈએ.

૨૪. હકીકત એ છે કે અપીલમાં વિલંબની માફીની અરજીનો સમાવેશ થતો હતો તે વિવાદમાં નથી.તેથી, વિલંબને માફ કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી અપીલ સ્વીકારી શકાતી ન હતી.પરંતુ તે પોતે જ એ હકીકતને નાબૂદ કરતું નથી કે અપીલ બાકી હતી.અપીલ ૨૦૨૦ અધિનિયમની કલમ ૨ (૧) (એ) ના સંદર્ભમાં "બાકી" રહેશે જ્યારે તે પ્રથમ

વખત તેનો નિકાલ થાય ત્યાં સુધી દાખલ કરવામાં આવશે.૨૦૨૦ અધિનિયમની કલમ ૨ (૧) (એ) એ નિર્ધારિત નથી કરતી કે અપીલ નિર્દિષ્ટ તારીખ પહેલાં સ્વીકારવી જોઈએ, તે ફક્ત તેની પેન્ડન્સીની જાહેરાત કરે છે.સામાવાળા નં.૧ અમારા મતે, અપીલના સ્વીકારને ખોટી રીતે પેન્ડન્સી સાથે સરખાવવામાં આવી હોય તેવું લાગે છે.અમારા મતે, ઉપર નોંધ્યા મુજબ, અપીલ દાખલ થતાંની સાથે જ અને જ્યાં સુધી તેના પર ચુકાદો આપવામાં ન આવે અને તેના પર નિર્ણય લેવામાં ન આવે ત્યાં સુધી તે બાકી રહેશે.જો વિલંબની માફી માટે કરવામાં આવેલી અરજી ૧ હોત તો અમે સામાવાળાઓના વલણની પ્રશંસા કરી શક્યા હોત.પ્રેમનો ન્યાયિક શબ્દકોશ, વોલ્યુમ-૩ જુઓ. ૧૯૬:“પેન્ડિંગ શબ્દને આમ સ્ટ્રાઉડના જ્યુડિશિયલ્સ જ્યુડિશિયલ ડિક્શનરી એડમાં વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવ્યો છે. ૩, વોલ્યુમ. ૩, પૃ.૨૧૪૧: (૧) કાનૂની કાર્યવાહી શરૂ થતાંની સાથે જ અને જ્યાં સુધી તે પૂર્ણ ન થાય ત્યાં સુધી, એટલે કે, જ્યાં સુધી તેની મૂળ અનુભૂતિ ધરાવતી અદાલત આ મુદ્દેની બાબતો પર આદેશ આપી શકે છે, અથવા તેમાં કાર્યવાહી

કરી શકે છે, ત્યાં સુધી ન્યાયિક કાર્યવાહી બાકી છે.રી
ક્લેગેટની જ્યુડિશિયલ્સ એસ્ટેટ ફોર્ડહામ વિરુદ્ધ ક્લેગેટ,
(૧૮૮૨) ૨૦ ચ.ડી. ૬૩૭ માં જેસલ, એમ.આર. ના
અવલોકનો સમાન છે.૬૫૩. " ડબલ્યુપી (સી)
૨૨૯૧/૨૦૨૧ પૃ. ૧૦ માંથી ૧૦ ને સામાવાળા
નં.૩/અરજદારે ફોર્મ ૧ અને ૨ દાખલ કર્યા તે પહેલાં
સીઆઈટી (એ).જો તે પરિસ્થિતિ પ્રાપ્ત થઈ હોત, તો
સામાવાળાઓ, સંભવતઃ, એવું વલણ અપનાવી શક્યા
હોત કે અપીલ મંચ સમક્ષ કંઈપણ બાકી નથી."

૩૦ જે પ્રશ્નનો જવાબ માંગતો હોય તે એ છે કે શું વર્તમાન અરજદારના
કિસ્સામાં, આવી કોઈ અપીલ બાકી હતી કે શું તેને વીએસવી અધિનિયમના
અર્થમાં અપીલકર્તા કહી શકાય.

૩૧ વારંવાર પૂછાતા પ્રશ્નો (એફએફયુ નં.૫૯) પર સીબીડીટીના
૦૪/૧૨/૨૦૨૦ ના પરિપત્રના આ તબક્કે પણ સંદર્ભ જરૂરી રહેશે, જેનો
અર્થ મૂલ્યાંકનકારોના માર્ગદર્શન માટે થાય છે, જેને અર્થઘટનના સાધન
તરીકે સમજવામાં આવે છે.

“પ્ર.નં. ૫૯ શું તે કરદાતો પાત્ર છે કે જેમના કિસ્સામાં અપીલ દાખલ કરવાની સમય મર્યાદા ૩૧ જાન્યુઆરી ૨૦૨૦ પહેલાં સમાપ્ત થઈ ગઈ છે પરંતુ વિલંબની માફી માટેની અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે?”

જવાબ: જો અપીલ દાખલ કરવાની સમયમર્યાદા ૧લી એપ્રિલ, ૨૦૧૯થી ૩૧મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૦ (બંને તારીખો આ સમયગાળામાં સામેલ છે) દરમિયાન સમાપ્ત થઈ જાય અને માફી માટેની અરજી આ પરિપત્ર બહાર પાડવાની તારીખ પહેલાં દાખલ કરવામાં આવે અને અપીલ અધિકારી દ્વારા ઘોષણા દાખલ કરવાની તારીખ પહેલાં અપીલ સ્વીકારવામાં આવે, તો આવી અપીલ ૩૧મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૦ના રોજ બાકી હોવાનું માનવામાં આવશે.”

૩૨ આ પ્રશ્ન પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે અપીલ દાખલ કરવા માટેનો સમયગાળો, જો ૩૧મી જાન્યુઆરી, ૨૦૨૦ પહેલાં જ સમાપ્ત થઈ ગયો હોય, પરંતુ વિલંબને માફ કરવા માટેની અરજી પહેલેથી જ દાખલ કરવામાં આવી હોય, તો ડીમિંગ ફિક્શન આપવામાં આવે છે.મહેસૂલ અનુસાર જો અપીલ દાખલ

કરવાનો સમય ૧ એપ્રિલ, ૨૦૧૯ થી ૩૧ જાન્યુઆરી, ૨૦૨૦ (બંને તારીખો આ સમયગાળામાં સામેલ છે) ના સમયગાળા દરમિયાન સમાપ્ત થઈ ગયો હોય અને જો વિલંબની માફી માટેની અરજી આ પરિપત્ર બહાર પાડવાની તારીખ પહેલાં દાખલ કરવામાં આવે અને જો અપીલ અધિકારી દ્વારા ઘોષણા દાખલ કરવાની તારીખ પહેલાં અપીલ સ્વીકારવામાં આવે, તો આવી અપીલ ૩૧.૦૧.૨૦૨૦ પર બાકી હોવાનું માનવામાં આવે છે.

- ૩૩** તેથી, અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા બોક્કુ રમેશ (સુપ્રા) ના કેસમાં આપવામાં આવેલા નિર્ણયના આધારે યોગ્ય રીતે દલીલ કરવામાં આવી છે કે જ્યારે પણ અપીલ અધિકારી દ્વારા વિલંબની માફી સ્વીકારવામાં આવે છે, ત્યારે તે અપીલ દાખલ કરવાની મૂળ તારીખ સાથે સંબંધિત હશે, જાણે કે અપીલ કાયદા હેઠળ આપવામાં આવેલા સમયગાળાની અંદર દાખલ કરવામાં આવી હોય.તેલંગાણા ઉચ્ચ અદાલતે સીબીડીટીના પરિપત્ર સાથે ઉપરોક્ત બિલ રજૂ કરતી વખતે દરખાસ્ત માટેના દરેક કલમ, ઉદ્દેશ અને હેતુની સ્પષ્ટતા ધરાવતા નાણાં બિલના મેમોરેન્ડમને પણ ધ્યાનમાં લીધું છે, જેમાં પરિપત્ર બહાર પાડતી વખતે દરેક કલમ સમજાવવામાં આવી હતી.નાણાં મંત્રીના ભાષણ, તેના ઉદ્દેશ અને હેતુ તેમજ સમાવેશ, સુધારા અને ફેરફારોને પણ ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા છે. સર્વોચ્ચ અદાલતે એવું માન્યું છે કે કલમ ૧૧૯ હેઠળ સીબીડીટીને આ કાયદાના અધિકારોના

ઉપયોગ અને યોગ્ય વહીવટ માટેના સામાન્ય ઉદ્દેશ સાથે સત્તાઓ આપવામાં આવી છે.

૩૪ સર્વોચ્ચ અદાલતના શબ્દોમાં, "મૂલ્યાંકનના કાર્યના ન્યાયી, યોગ્ય અને કાર્યક્ષમ સંચાલનના હેતુ માટે અને જાહેર હિતમાં સત્તા આપવામાં આવે છે.તે રાજકોષીય કાયદાના યોગ્ય વહીવટ માટે બોર્ડને આપવામાં આવેલી લાભદાયી સત્તા છે જેથી કરદાતાઓને અનુચિત મુશ્કેલીઓ ન થાય અને રાજકોષીય કાયદાઓ યોગ્ય રીતે લાગુ થઈ શકે.'

‘આવી સૂચનાઓ ત્યાં નિર્દિષ્ટ કરેલી કલમોની કોઈપણ જોગવાઈઓમાં છૂટછાટ આપીને અથવા અન્યથા હોઈ શકે છે. આમ બોર્ડ પાસે, અન્ય બાબતોની સાથે, કાયદાની કઠોરતાને ઓછી કરવાની અને આવકવેરાના કાયદાની કલમ ૧૧૯ હેઠળ તેની વૈધાનિક સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને પરિપત્રો બહાર પાડીને તેની જોગવાઈઓનું વાજબી અમલીકરણ સુનિશ્ચિત કરવાની સત્તા છે, જે કાયદાના વહીવટમાં સત્તાવાળાઓ માટે બંધનકર્તા છે.જોકે, કલમ ૧૧૯ (૨) (૯) હેઠળ તેમાં

વિચારવામાં આવેલા પરિપત્રો મૂલ્યાંકનકર્તાઓ માટે
પ્રતિકૂળ ન હોઈ શકે."

૩૫ તેથી, જ્યારે સીબીડીટી દ્વારા વારંવાર પૂછાતા પ્રશ્નોમાંથી એકના જવાબમાં ૦૪.૧૨.૨૦૨૦ પર પરિપત્ર બહાર પાડવામાં આવ્યો હોય, ત્યારે મહેસૂલ દ્વારા પરિપત્રમાં આપવામાં આવેલા જવાબમાં ઉપરોક્ત માર્ગદર્શિકાની વિરુદ્ધ દલીલ કરવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવતી નથી.દેખીતી રીતે, પરિપત્ર કાયદાની સ્પષ્ટ જોગવાઈઓને ઓવરરાઈડ કરી શકતો નથી અને તેને સ્પષ્ટીકરણાત્મક માનવામાં આવે છે.તેઓ મૂળભૂત રીતે અધિકારીઓ અને જેઓ ક્ષેત્રમાં કાયદાનો અમલ કરે છે તેમને માર્ગદર્શન આપવા માટે હોય છે.જ્યારે તે વૈધાનિક જોગવાઈઓનું અર્થઘટન કરે છે ત્યારે તેઓ અદાલતને પણ બંધનકર્તા ન બનાવી શકે.

૩૬ જો કે, કોર્ટ જ્યારે મર્યાદા અધિનિયમની જોગવાઈઓ સાથે મૂળભૂત સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં લે છે અને ધ્યાનમાં લે છે, ખાસ કરીને મર્યાદા અધિનિયમની કલમ ૫ જે કોઈપણ અરજી, અપીલ અથવા મુકદ્દમા અથવા કાર્યવાહીને પ્રાધાન્ય આપવામાં વિલંબને માફ કરવાની માંગ કરે છે, ત્યારે તે ન્યાયિક અધિકારી દ્વારા વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરવા માટે છે, જે, જો કારણની પર્યાપ્તતાથી સંતુષ્ટ હોય, તો વિલંબને માફ કરવાની અપેક્ષા

રાખવામાં આવે છે.અને, એકવાર આવી કોઈ પણ બાબતમાં વિલંબની માફી માટેની અરજીને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવે અને તેને મંજૂરી આપવામાં આવે, તો તેનો અર્થ એ થશે કે કોઈ વિલંબ થયો નથી અને અપીલને સમયસર દાખલ કરવામાં આવેલ છે.

૩૭ આવી સ્થિતિમાં એમ કહેવું કે વિલંબને માફ કરવાનો આદેશ સક્ષમ મંચ દ્વારા પહેલેથી જ કરવામાં આવ્યો છે, જેને અપીલની પેન્ડન્સી તરીકે ગણી શકાય નહીં, તે પણ કાયદાના સુસ્થાપિત સિદ્ધાંતની વિરુદ્ધ દલીલ કરવા સમાન હશે.વીએસવી અધિનિયમની જોગવાઈઓ પર વધુ ધ્યાન આપ્યા વિના પણ, જો દાયકાઓ સુધી આ ક્ષેત્રમાં રહેલા અન્ય કાયદાઓ અને આ પ્રવાસ દરમિયાન ઘડવામાં આવેલા સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં લેવામાં આવે, તો અપીલ અધિકારી દ્વારા વિલંબનો સરળ જવાબ એ છે કે અપીલને પ્રાધાન્ય આપવામાં કોઈ વિલંબ થયો ન હતો અને અરજદાર દ્વારા પસંદ કરવામાં આવેલી અપીલ અપીલ દાખલ કરવાની મૂળ તારીખ સાથે સંબંધિત હશે, જેનો બીજા શબ્દોમાં અર્થ એ થશે કે વીએસવી અધિનિયમ હેઠળ, અરજદાર અપીલકર્તાની વ્યાખ્યાના કૌંસમાં આવશે, જેના કેસમાં, આઈટીએટી સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવેલી અપીલ નિર્દિષ્ટ તારીખ મુજબ બાકી હતી. તારીખ એટલે કે ૩૧.૦૧.૨૦૨૦.એ પણ જાણવું જરૂરી છે કે ઘોષણા માટેની છેલ્લી તારીખને ૩૧.૦૩.૨૦૨૧ તરીકે અંતિમ સ્વરૂપ આપવામાં આવ્યું હતું અને

વર્તમાન અરજદારના કિસ્સામાં, ફોર્મ નંબર ૧ અને ૨ માં ઘોષણાની ઉપરોક્ત તારીખ પૂરી થઈ તે પહેલાં વિલંબને માફ કરવામાં આવ્યા પછી તેની ઘોષણા દાખલ કરવામાં આવી છે. જો જાહેરાતની તારીખ સમાપ્ત થઈ ગઈ હોય, વિલંબને માફ કરવામાં આવે તે પહેલાં, જવાબ કદાચ અન્યથા હોઈ શકે અને એટલો સરળ ન હોઈ શકે, પરંતુ, અહીં કરદાતા દ્વારા તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૨૦ પર આઈટીએટી દ્વારા વિલંબને માફ કરવાની સમયસર મંજૂરી કોઈ પણ રીતે અપીલકર્તા તરીકે વીએસવી અધિનિયમ હેઠળ તેના કેસને ધ્યાનમાં લેવાના તેના માર્ગને અવરોધે નહીં.

૩૮ પરિણામે, અરજીને મંજૂરી આપવામાં આવે છે, સામાવાળા અધિકારી દ્વારા તારીખ ૩૦.૦૩.૨૦૨૧ પર અસ્વીકારના આદેશને રદ કરવામાં આવે છે અને દુર કરવામાં આવે છે. પરિણામે, અરજદાર વીએસવી યોજના હેઠળની પ્રક્રિયામાં ભાગ લેવાને હકદાર છે.

૩૯ અરજદારની ઘોષણા આ આદેશની નકલ મળ્યાના ત્રણ (૩) દિવસની અંદર સામાવાળા દ્વારા સ્વીકારવામાં આવે અને અરજદાર કરવેરાની ચુકવણીની જરૂરિયાતને અનુસરશે કારણ કે છેલ્લી તારીખ ૩૦.૦૯.૨૦૨૧ છે. તમામ પરિણામી પ્રક્રિયાગત કાર્યવાહીઓને સામાવાળા દ્વારા કાયદા

અનુસાર મંજૂરી આપવામાં આવશે, જેથી અરજદારને વીએસવી અધિનિયમ
હેઠળ વિચારણા કરી શકાય.

(સુશ્રી સોનિયા ગોકાણી, ન્યાયમૂર્તિ)

(રાજેન્દ્ર એમ. સરીન, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*